

Nemzeti Társalkodó

Martzius 24dik napján 1835.

A^o hóharmatról és ennek szármozására 's következéseire való befolyásáról, a' világosságnak és csillagoknak, különösen pedig a' holdnak. Francia tudós Feburier elvei szerént.

Az értekező tudós, a' világosság! szármozásának, azon elméletét — theoria — térszi értekezése alapjáúl, melyet a' természet-tudósok „rezgés elméletének — theoria vibrationis — nevezik; mi szerént: a' világ üres, egy rúgós, ön magában nem világos és olyan vékony folyammal van tele, mely a' *Mussenbrock* számolásaként, két ezer billioszer vékonyabb az ember hajszálainál. Ez a' folyam, mellyet éthernek neveznek, minden világtestek körül, azoknak kissebb vagy nagyobb testesületjökhez képest, kissebb vagy nagyobb mértékben megsűrűdik, 's mint vékony anyag, a' napnak és plánétáknak hatása és ellenhatása által rezgő mozgásba hozatik, és ugyan ezen ok miatt egyszersmind világosító és melegítő leend minden világtestekre nézve.

A' világosság anyagja, vagy is az éther
Első fél-esztendő. 12

földünknek csak azon pontja körül jöhet rezgő mozgásba: mely fordulása közben, a' nappal, általelles helyhezetre jő; a' rezgés pedig, — és így: az éthernek világosító é. nelegítő ereje is, annál nagyobb, minél egyenesebb vonalban áll földünknek valamely pontja, nap felé fordulva, vagy tudalmilag szölvva, midön a' nap sugárai derék szegelet alatt, vagy ehez közelítőleg érdeklük földünknek valamely pontját. Végre pedig a' hold és csillagok, az éther' rezgését terjeszteni segítik a' föld felé.

Feburier úr, továbbá: a' világosító anyagot, a' vilányal — materia electrica — ugyanazonnak vészi, és különböző jeleneteit 's munkálatait a' föld durvább anyaglata által létesedő módosításnak tartja.

Newtonnak is ily nemü értelme van, ki a' maga természeti filozofiájában, így jelentéki magát: „Van egy vékony és magos folyam, mely a' világos testek közepéből — centrum — egyenes vonalban sugározik-ki, és a' mely az egész világ ürét bétölti, minden testeken a' legnagyobb sebességgel által foly, magát az elemekkel összeköti, azokat modósítja, 's általok viszont modósítatik; az üvegei közösületben vilányos jeleneteket — a' vasal mágnesieket hoz létre, azon módosításukkal pedig, melyekbe az agyvelővel való összeköttetés által hozatik, az állatilet körében minden élénkségnek főszköze leend.“

A' még régibb természettudósok pedig, beszéllenek, a' világnak egy lelkéről, mely

oka minden hatásnak és eszközletnek : melynek magyarázatjára, jelenleg felvették segédül, a' vilányt, mágnesezőt, gálvánismust; savanyt 'sat. — De, lépünk közelébb felvett tárgyunkhoz, még némely jegyzeteket előre bocsátván.

1) Egy nap szakaszban, midőn az ég tiszta és világos, közönséges tapasztalásként, a' leghidegebb pillantásokat érezzük, mindjárt napfelkölte előtt és naplenyugta után. Mihelyt hajnal hasad, a' leg hidegebb lesz, mint addig volt, mely, a' világosság növekedésével mind addig növekedik míg nem a' naptángyérja felyül emelkedik a' látkören, és egy rövid nyúg után ismét gyengülni kezd, így az esthajnalkor is. A' lég mérsékletének különbsége azonban, igen kevés midőn az ég felleges. Ezen jelenetekből következtetni lehet; hogy a' világosság anyagjának rezgése midőn gyenge, hideget, midőn pedig erősebb, meleget okoz. Tanújele lehet ennek, a' következő proba: Napfeljövetele előtt egy órányi idővel, midőn a' melegmérő fagyponáján 4—5 fokal felyül áll, csendes és tiszta időben, szabad ég alá, helyheztessünk egymás mellé két egymáshoz hasonló nagyságú tálat, másfél talpnyi távolságra egymástól, töltsünk beléjük egy vagy másfél hüvelyknyi magossáig vizet, az egyik tál mellé helyheztessünk egy hozzája hasonló szélességű, vagy szélesebb öblös tükröt oly formálag, hogy a' tükör általmérőjének feléhez egyen-

lő átmérőjü tűzpont — focus — vetődjék a táiban lévő víz felületére. Ilyen környezetben, a' tükör sugárait felfogott víz' felületje befog fagyni; 's annál vastagabban menél vilányosabb lég leend a' probatételkor. Így töltibé a' hold az öblös tükör helyjét, midön a' világosság sugárait visszaveri. Csak ugyan, az ő eszköze a' lég rezgésre igen kevés, még a' csillagok egyesületével is, de midön egész éjszaka, vagy ennek több óráiban fénylik, hideget és fagyot éppen az érdeklött szabályok szerint okozhat.

2) A' világosság rezgő mozgásának nagyobb hatása van a' növényekre, mint a' melegmérő kénessőjére, és ez az oka, hogy némely alvó növényeknek éjszakában, vagy fellegetidőben bészárodatt levelei vagy bokrétái, reggel vagy tiszta időben viszont megnyilnak, — mely jelenetek a' növénynedv felfelé indulása nélkül nem eshetnének meg. Ennek tanujele lehet ez: Estve vagy éjszaka, nagyon világosító szövétnekel, ha valamely virágházba mégyünk, az abban lévő alvó növények levelei és bokrétái kinyilnak, a' nélkül hogy egy közöttük felfüggesztett melegmérő kénessője fennebb emelkednék. Hogy pedig a' növények nedvének emelkedése és esése, a' világosságnak növekedése és fogyatkozása szerint változik, átláthatni ismét egy probából: Ha valamely növénynek, egy fának vagy bokornak elcsontított ágát üvegcsőbe bocsátjuk, oly alkalmaztatással hogy az ág' nedvét felfoghassa, azt fogjuk tapasztar-

talni, hogy a' mely mértékben, a' világosság rezgését, a' fellegek félben szakasztják, abban a' mértékben fog alább szállani a' csőbe folyt nedv is, még pedig hirtelen és észrevehetőleg, mi alatt a' melegmérő kénesője, csak lassan és huzamos idő alatt, emelkedik-fel ismét azon pontra, mellyen leszállása előtt állott. — Ez a' tapasztalás tanújele, hogy a' növénynedv mozgása, különösen az ő emelkedése, a' világosságnak kisebb vagy nagyobb rezgésétől függ.

3). Hogy pedig ezen jeleneteknél a' világosság anyagja vilány helyett vétetődhetik és hogy a' kettő ugyanazos — identisch — a' tudós értekező többféle képen igyekezik megmutatni.

a) A' vilányos folyam, a' világosság rezgéséhez hasonló jeleneteket hoz létre: hideget midőn gyenge, meleget midőn erős és élénk. — Ha egy tompa hegyü rézdrotot a' vilány gépely konduktorához foglalunk, 's a' gépelyt hatásba hozzuk, a' drot hegyéből kifolyó gyenge vilánysugár hideg érzetet ad az ember kezén, vagy arczáján. Hogy pedig ez, nem eszköze, a' vilány sugár által mozgásba hozott légnek, bizonyítja a' mindjárt felhozandó más proba. Zárjuk az említett drotot üvegcsőbe, úgy hogy hegyének csak igen kicsiny része áljon-ki abból, fogjuk bé a' csőt száraz ajakal, vonjuk nyelvünket hátra, hogy a' drot hegyét ne érdekelje, és ezen esetben is, midőn t. i. légvonat nem jöhet közbe, hideget fogunk érzeni. Ellenben

egy erős vilányos sugár meleget okoz mint ezt, professor Charles és van Marum, megmutatták; kik közül az első két fokal, a' másik pedig négyel emelte fennebb a' melegmérő kénesőjét a' Tielér nagy vilánygépelyjével. És épen így: ha egy gyenge woltaoszlop egyik drotját nyelvünk alsó lapjára fektetjük, a' másikat pedig annak felső lapjára, a' vagyonos — positio — drot hideg érzetet fog eszközteni.

b). Továbbá: hivatkozik az értekező egy 1813ban tett próbájára, mely szerént: száraz időben, északi — északkeleti és keleti és keleti szélfuváskor, csendes, tiszta és száraz légben, midőn a' melegmérő fagypontján fejül 4 — 5 fokal áll, vilányos esső létesül, azon víz felületén melynek edényje üveg pohárba záratik és vagyonosan vilányosítatik, és ezen víz sokkal hamarébb megfagy, mint egy más, hasonló környületben, de a' mely vagy nincs vagy pedig nemlegesen — negative — van vilányosítva. Ehez hasonló eszközlet hozatik létre, ha három vagy négy és mindkét végőken meghegyezett drotokat, kéreg dugon vonunk keresztül, 's oly helyezetbe tésszük, hogy a' drotok végei egyfelől vizet érdekeljenek, másfelől pedig szabad levegőben légyenek. Hogy az érdeklött vilányos esső mimódon hozatott létre, és hogy ettől miben különbözik a' kérgen keresztül vont drotokali próba; az értekező nem említi, de, említi, hogy vizsgálódásakor, egy magános üveg pohárba (t. i. melybe más

viz edény nem volt állitva) zárt vilány, estvéli 5 — 6 órától óta reggelig szinte egész mértéküleg megmaradott, — mi alatt, majd tíz annyi vilány egy más pohárból mind eltűnt, 's a' benne lévő víznek három negyede megfagyott.

Mind ezekből következteti az értekező hogy: a' vilányos folyam, anyaglatosan — matheriáliter — összeköti magát a' vízzel, mellyel rökonságban van, a' meleget pedig vagy elüzi vagy egyik semmisíti — neutralizálja — a' vizet megkeményíti, 's tömegét megsokasítja. Ez a' tapasztalás *Feburier* urat ismét egy jeles probatételre vezette; ugyan is két gyenge növényeket, melyek egy vagy másfél fokú hidegben megszoktak fagyni, polczozatra egy más mellé egyenlő távolságra tett egy egy leveses tányéért. vízzel töltve, az egyik növény szárára kötöt gyengén meg nedvesített lensinort, melynek végét a' vizes tányérba bocsátotta, a' másik növény sinorozás nélkül maradt; — más nap reggel, melynek éjszakáján egy fokú hideg uralkodott, azon növény, mely a' vízzel semmi közösületben nem volt, meg volt fagyva a' másik pedig épen maradt, de a' vize befagyva taláztatott. Ugyan csak az értekező ennek előtte 22 évekel, használta ezen védszert szabadég alatt, egy barack és egy szilvafa gyümölcseinek oltalmára, midőn egy más barackfa és két szilvafa, gyümölcseit a' fagy miatt elvesztették, narancs és citromfáinak is gyümölcseit hasonlolog vé-

delmezte, melyek közé naplemenetelekor vizzel teletöltött tálakat helyheztetett, 's az azokban formálódott jégterületeket éjjeli 11 és reggeli 6 órakor leszedette, és így üvegházában a' fűtés kimélve volt. — Hidegtől védeni lehet ily mód szerrel más gyümölcsöket is és kerti veteményeket. Láthatni mindezekből hogy az üvegházi növényeket, midőn fagytól lehet félteni, a' lehetőségig szárazon kell tartani, és megnedvesítések csak a' multhatatlanul szükséges esetekben czélarányos.

Elmellözvén több próbatételéket, melyekre az értekező tudós hivatkozik, 's a' melyek által a' világ és világosság anyagjának ugyan azonságát igyekezik bécizonyítani, még csak egy jeles kérdés fejtegetését említjük-meg, mely ez: „Miért fagynak-meg a' növények alatt fekvő helyjeken inkább mint a' fennebb fekvőken?“

A' vilány folyam, estve a' harmatal, mely neki vezetőül szolgál, a' gözkör magasabb regioiból alászáll, hogy a' földbe mint közönséges tárába visszavonuljon, — mint-hogy pedig a' földhez közelebb lévő légterületek nedvesebbek azokkal anyaglatosan öszveköti magát, 's így közel a' földhez, vagy a' méjségeken a' fennebb emelkedett helyek aljában, sokkal hidegebbnek kell lenni, mint néhány ölel azokon feljül, a' már előre bocsátott elvek szerént. — Ha már, a' hideg oly kemény, hogy a' növények vizes részeit megfagylalja által látható, hogy

az alatt fekvő helyjeken; nagyobb hatalommal munkálodhatik mint a' felfekvőken. —

Köztapasztalás az is, hogy a' hóharmat miatt azok a' növények szenvednek inkább, melyeket a' felkelő napnak sugárai érdeklenek, 's rajtuk közvetlen hatással olvasztják-fel a' harmatot, — mi alatt, épen maradnak azok, melyekről, árnyékban és a' közönséges lég mérsékletével olvad-le a' hóharmat. — A' hóharmatos növények romlását, hogy a' nap jelenléte okozza ténylegesen is — practice — meglehet mutatni: Valamely védezközáltal zárjuk-el növényeinktől a' felkelő napnak sugárait; vagy pedig élesszünk feletek vastag füstet; vagy nap felkölte előtt vízzel olvasszák-fel rajtuk a' hóharmatot, és mindenik esetben annak veszedelmes következésétől meg fogunk szabadúlni.

Az értekező tudósnak ezen tárgyat illető magyarázatja, a' hóharmat származásáról való értelmével megegyezik; mi szerént: A' nap teste a' vilány folyamat, mely a' világosság folyamával ugyan azon egy — maga felé vonja, — ez, igyekezik a' gőz körbe felemelkedni, és elhagyván a' fagyborítékot annak folyhatóságát ismét vissza-adja, a' felolvaszott víz pedig nem foly-le, hanem a' növénylevelek lapjain vízcseppekbe szedi magát' öszve.

A' növényekben lévő szabad vilány is vonatik a' naptól de, a' véle egynemüleg vilányos légtől visszanyomatván, nem szabadon, hanem az érdeklött vízcseppekben re-

pülhet-fel a' gözkörbe; és így: a' vilány ki-folyása csak egy egy magános pontokban es-hetvén-meg égés vagy perzselés minémúsé-gű nyomokat hágy maga után, a' növények levelein erősege nem pedig melegsége által, mert a' vilány önlétében se hideg se meleg.

Hogy a' világosságnak és vilánynak, ha ezeket két egymástól különböző tárgyoknak vesszük is — az állati és növényi életre nagy befolyása van, bizonyítja a' mindennapi tapasztalás. És, valamint az értekező tudós, a' természet titkai körül tett vizsgálódásaiért úgy minden-ki, ily nemü fáradozásaiért köszönetet érdemel, csak hogy a' sarkalatos-ságról, polaritás, sarkalatosság hatásáról szó-ló 'sat. szófija beszédekre ne építsék állit-ványjaikat. — Az olyan vizsgálatok, melye-nek a' Feburier úréi, hanem minden tekin-tetben kielégítők is, ha czélarányos proba-tételeken alapulnak okot szolgáltatnak újabb megújabb vizsgálódásokra, mert csak lassan haladólag és sok fáradsággal lehet a' termé-szet isméréteben előre haladni.

Végre, nem lesz felesleges említeni né-mely probatételeket, melyek szerént, a' vi-lánygépelyel, az értekező állítását pártaló eszközletek, hozattak létre: Stokholmban, egész octoberen keresztül vilányosítottak két kis mirtus fákot, melyek ez által kibimboz-tak, noha kibimbozások ideje nem ezen év szakasz; hasanlólag virágcserepekbe szort mustár magokat öt órákig szüntelenül vilá-

nyosítván három napok alatt kikeltek. A' csirádzó kender és len 481 vilányosítás után 82 vonalnyi hosszát nőtt, a' nem vilányosított pedig ugyan annyi idő alatt 53 vonalnyit. Egykor pedig, a' vilány, a' világossághoz hasonló következést szült, ugyan is: egy sötét szobában különítő zsámolyon — insolir schemel — némely növényeket naponként öt, hat versen vilányosítottak, és azok nem csak épen megmaradtak, hanem kivirágzottak és gyümölcsöket is hoztak.

Azt beszéllik az utazók, hogy Bornéóban és Sumatrában a' meleg évszakaszokban naponként kétszer is menydörög, 's a' növényeknek ilyenkori nevedése az európaiaknak minden képzetét feljűlműlja. Nálunk is, tavasszal, midőn a' növények bimbói fejlődnek, ha menydörgések uralkodnak, mindenki szerencsés virágzást és termést jövendöl. — Az ég és föld közötti békekötésben, ilyen szembetűnő eszközök a' gőzkörnek vilányos jelenetei.

· Tégási Ercsei József.

T a l á l m á n y o k.

1. *Újság.* Az angol nemzetet illeti a' dicsőség, hogy az újságokat feltalálta, 's folyamatosan hozta; mit leginkább az *Ersébeth* és *Burleigh* okosságának lehet köszönni. A' legelső angol újság czíme — *The Englische Mercurie*, volt.

Magyarországon elsőben *Ráth Mátyás* adott ki újságot *Hirmondó* czím alatt *Pozsonban* 1788ban.

Erdélyben *Erdélyi Hiradó* czím alatt *Pethe Ferencz* 1827ben.

2. *Aqua Tofana*. — Nevét ez a' pokolbeli ital, feltalálójától, egy *Tofana* nevű *Siciliai* asszonytól vette, ki ezt a' XVII századnak végén találta-fel. Úgy íratik le mint tiszta izetlen víz, melyből 5 — 6 csepp elég az emberi élet kioltására. Munkálata csendes, fájdalmak, rángatózások, gyuladások 'sat. nélkül. Csak az erők lassankénti veszése, ételkivánás hijánnya, szünteleni szomjuság, élet unalom, 's végre elszáradás következései. Készítése módja nincs eléggé felvilágosítva. Sokan kristályoztatott egérkő oldozatjának tartják, még egyéb hozzá tétellel. — A' *Siciliai Medea* miután több száz emberet ezen mérég által kivégzett volna, a' büntetés elől egy klastromba szaladt; de a' hol megtaláltatván csak ugyan megfojtatott.

5. *Hering sózás*. — *Boekels Vilhelm* találta-fel a' Hering sózást 1416ban *Sz. Volderben*. *Bieroliehben*, hol megholt. 1447ben a' *Hollandusok* emléket emeltek neki.

4. *Koczka Játék*. — A' *Trojai* hadban, hogy lenne mivel mulassák magokat a' vitéz ostromlók a' fáradság után, *Palamedes* feltalálta a' koczka játékot. —

5. *Esernyő*. — Ezt a' feltalálásairól híres *Blanchard Ferencz* levegői hajós találta-fel 1777ben.

6. *Utsza kirakás.* — Az útszának kövel való kirakását *Carthagoban* találták-fel. — *Párizs* útszáit *Filep* király rakatta-ki legelsőben 1184ben.

7. *Pergamen.* — Az Egyiptomi papyrusnak kihozatala meglévén tiltva; hogy az ebből folyó hijány kipótoltassék, II. *Attalus Pergamusi* király jól kikészített bőrre kezdett iratni, mely mivel legelsőben *Pergamusban* készítettet, nevét ettől kapta. Készítették ürü, borju, szamár, kecske, sőt sertésbőrből is. Elejénte sárga színű volt. *Romában* tanulák fejerre készíteni, 's ma már minden színűvé, sőt átlátszóvá is tudják készíteni. —

8. *Muzsikai kulcs.* *Arezzo* *Guido Sz. Benedek* szerzetesse 's később *Avellani* Apát találta-fel a' muzsikai kulcsot a' XI században.

9. *Uzó Batteriák.* *Gibráltárnak* 1782-ben való híres ostromlásakor találta-fel ezeket *D. Arcon* nevű *Francia* Ingenieur; de a' melyeket *Elliot* Angol vezér egy *Schwänkendiek* nevű német kovács segedelmével haszon vehetetlenekké tett.

10. *Bibor.* Ennek feltalálását közönségesen a' *Phaeniciabelieknek* tulajdonítják, még pedig következőleg: Egy kutya meglátván a' kősziklán mászni egy későbbben bibor csigának neveztetett csigát utánna kapott, 's megharapta. Ennek nedve veresre festvén a' kutyanak száját 's orrát, gondolkodni kezdenek nem lehetne-é ezt a' csigát ruha festésre is használni. Próbájok kívánt sikerű lévén feltalálták a' bársonynak minden szinei közt

legszebb bíbor színt, melynek készítésében a' *Tyrusiak* különösen kitüntették magokat.

11. *Fűrész. Falus Dodalus* öccse a' monda szerint egykor egy kigyónak állkapczájára találván, velle egy darab fát kezd fűrészelni, melyet át vágván, vashól tésztént ily eszközt készítettett, 's feltalálója lett általa a' fűrésznek.

12. *Clarinet*. Lyukakkal, billentyűkkel, 's fuvokával, melyre nádlap tétetik, alkotott muzsikai eszköz. 1690ben találta-fel *Denner János Keresztély*, *nürnbergi* instrumentum készítő, —

13. *Telegraph* (távoliro) *Chappe Claude*, a' francia revolutionnak borzasztó jelei mutatkozván, azon gondolkozott szüntelen, mi móddal tudósíthatná *Párizstól* egy néhány orányira lako barátait. Az erre tett próbái fejték-ki nevezetes találmányát; melyet sikerülni látván 1792ben beadá a' nemzeti gyűlésnek. Áll ez (a' *Telegraph*) több rudakból és lécekből, melyek mozditás által különbféle figurákat csinálnak, melyek bizonyos szókat vagy dolgot fejeznek-ki. Magas kitünő helyekre állittatván bizonyos távolságra egymástól a' híreket, tudósításokat hihetetlen gyorsasággal közlik. A' legelső telegraphi linea 1793ba állittatott-fel *Párizsból Lille* felé. A' *Párizstól* 40 mértföldre eső *Conde* elfoglaltatása volt az első tudósítás, mit a' *Telegraph* tett. Nagy tapsolással fogadta a' nemzeti gyűlés a' híradást, 's azonnal *Chappe* által egy határozatot kö-

zöletett a' *Candenál* lévő *francia* hadsereggel, mely e' volt: „A' nemzeti gyűlés végzete szerint *Conde*-ezután *Nordlibrenek* (szabad észak) neveztessek. Az északi sereg nem szünt-meg a' hon előtt érdemessé tenni magát.“ Még tartott az ülés midőn hírül adott hogy a' parants megérkezett *Lillébe*; 's onnan egy *Courier* a' hadsereghez vitte. A' kormány megesmervén a' találmány fontosságát, külön telegraphi igazgatást alapított, mely *Chappe Claude*ből 's két testvéreiből állott.

Andreau Károly is *Budán* egy a' fennebbinél más szerkezetű, kevesebb jegyű, és sokkal egyszerűbb *Telegraphot* talált-fel.

14. *Quadrans*. Ennek a' csillagvizsgálási eszköz feltalálójának a' *Miletusi Anaximenes* tartatik, ki annak használására is megtanítá az embereket.

15. *Szántás vetés*. — *Tibullus* az ekével való szántásnak feltalálását, *Osirisnak* tulajdonítja. Ezért az Egyiptomiak Isteni tisztelettel illették.

16. *Réz metzés*. Noha ennek feltalálása felett *Olaszok*, *Hollandiak*, *Németek* vetélkednek; a' feltalálás dicsőssége csak ugyan alkalmasint az elsőket illeti, kik közül *Maso Finiguerra Florenczi* ötves a' könyv nyomtatás feltalálása után találta-fel 1460ban.

17. *Tragoedia*. *Thespis* egy a' *Solon* idejében élt művész ennek a' feltalálója, ki is szín padul mindég szekeret használt. —

18. *Font és mérték*. Ugy tartják hogy

Palemedes az *euboeai* király fia találta-fel. Újabb rendszerbe való vételéért *Bonda Károly* XVIII századbeli természet vizsgálot illeti a' dicsőség.

19, *Perspectiva*. Ennek feltalálására némelyek szerint a' következő történet szolgáltatott alkalmatosságot: *Metius Jakab* hollandi mesternek *Alamerben* 1609ben a' tanítványaí a' jegen játszadozván, némelyek kalamárissaiknak felső csövén nézegettek, 's tréfából, a' cső végibe jeget tettek, álmélkodva látták akkor hogy a' távoli tárgyak közelebb lenni tetszettek. *Metius* e' jelene tet elmékedése tárgyává tévén feltalálta a' perspektivát.

20. *PéNZ. PéNZVERÉS*. A' pénzt hihetőleg a' *Phoeniciabeliek* találták-fel mint kereskedő nemzet. — A' pénzverés feltalálása *Victor Cameliustól* veszi eredetét, előtte csak öntötték.

A n e k d o t a.

N a g y K o n y h a.

Nagy Péter czár Pymontban lévén: egy ottani kised helységnek ura, gróf Waldek meghivta őtet a' maga újjonan épült kastélyába, Aronselbe, az hol egyszersmind pompáson megvendégelte a' czárt. — A' grófnak ezen kérdésre: hogy a' czárnak mint tetszik a' kastély? ilyen tanúságos feleletet ada ez neki: csak egy hiba van benne, t. i. neki úgy tetszik, hogy a' konyha igen nagyon van intézve és készítve. — K J.